

MEGJELENT!

*Horváth Gyula: Európai regionális politika
(Dialog Campus Szakkönyvek, Budapest – Pécs, 1998 – 480 o.)*

Magyarország európai integrációs csatlakozása felértékeli a regionális politikai ismereteket. Ennek alapvető szak-, tan-, és kézikönyve ez a mű, pótolva a ma rendelkezésre álló, könyvtárakban, folyóiratokban szétszórta hozzáférhető szakirodalmat. A strukturális, kohéziós és a közösségi kezdeményezési alapokból juttatandó támogatások döntő részére csak regionális programokkal lehet majd pályázni. Az ország modernizálásának alapvető érdeke, hogy ezeket az ismereteket az e témakörben dolgozók – jogászok, közgazdászok, gazdaságföldrajzi szakemberek, település-politikusok, megyei, városi és falusi önkormányzatok vezető munkatársai – elsajátíthassák. A könyv a 20. századi európai regionális politika cél-, eszköz- és intézményrendszerének fejlődését, jelen állapotát, működési mechanizmusait, szervezeti megoldásait, stratégiáit, finanszírozási formáit és az azokat befolyásoló tényezőket mutatja be, rendszerezi.

A kötet főbb fejezetei:

- I. A területfejlesztés intézményesülése
- II. Területi fejlődési pályák és fejlesztési modellek
- III. A területi fejlődést befolyásoló tényezők a posztindusztriális Európában
- IV. Hatalommegosztás az állam és a régiók között
- V. Az európai integráció kohéziós politikája
- VI. Az európai folyamatok hatása a magyar regionális politikára
- VII. A regionális fejlődés és politika távlatai

Megrendelhető: Domina Szakkönyvszolgálat
7621 Pécs, Rákóczi u. 50. Tel: (72) 236 200
E-mail: domina@domina.hu

MTA Regionális Kutatások Központja
7621 Pécs, Papnövelde u. 22.

MEGJELENT!

Rechnitzer János: Területi stratégiák

(Dialog Campus Szakkönyvek, Budapest – Pécs, 1998 – 348 o.)

A stratégia a területi egység *jövőképének* meghatározását tűzi ki célul. A jövőben remélt, vagy kívánt állapot eléréséhez a területrendszer egészének a megismerése szükséges, egyben olyan célok felállítása is, amelyekre a rendszer elemei és alrendszerei fogékonyak, azzal azonosulni tudnak, illetve éppen a megvalósítással válhatnak képessé a megújításra. A területi stratégia nemcsak egy nyitott, a változásokhoz alkalmazkodni képes *gondolkodás és cselekvési módot* ösztönöz, hanem a területrendszer működtetésének, irányításának és egyben fejlesztésének új típusú szemléletét is formálja.

A könyv az első fejezetben a *regionális politika századvégi változásának irányait* kísérel meg összefoglalni, kiindulva a regionális fejlődést meghatározó új tényezőkből, s azokra épülő fejlesztési stratégiák jellemzőiből, sajátosságaiból. Azt vizsgálja, hogy a modern gazdaságokban a területi fejlődést milyen tényezők mozgatják és a gazdasági rendszerek változása során, miként értelmezhető a *területiség*. Mindezek együttesen mennyiben formálják át a fejlesztés irányait, azok tartalmát, talán egy más, nevezzük *posztmodern területi politika* alapjait lerakva. Egyszerű a szerző megállapítása, a területi jellegben rejlő másságok, egyediségek a megfelelő fejlesztési stratégiák alapján integrálhatók a nagyobb (gazdasági) rendszerekbe, részben azok kínálatát bővítik, részben pedig az egyes területrendszerek fejlődését segítik.

A második fejezetben az *Európai Unió és országainak* – ugyan nem egységes, sőt igencsak eltérő – területi stratégiáinak sajátosságait ismerhetjük meg.

A hazai regionális politikában az *átmenet végét* a területfejlesztésről és rendezésről alkotott törvény (1996), majd pedig az Országos Területfejlesztési Konceptió elfogadása (1998) jelentette. Ez a két dokumentum teremtette meg az alapját az *új típusú regionális politikának*. A szerző elemzései arra irányulnak, hogy a területi stratégia kidolgozását az új területi politikai dokumentumok – egyben szemléletmódok – miként határozták meg, mennyiben nyújtanak mást, újat, a korábbiakhoz képest, és milyen ellentmondásokat tartalmaznak. Négy területi – országos, regionális, megyei és kistérségi – szinten elkészült fejlesztési stratégiák kidolgozásához kapunk támpontokat, s ezek közül részletesen a megyei területfejlesztési stratégiák eddigi, hazai gyakorlata kerül értékelésre.

Az utolsó fejezetet szánja a szerző a *területi stratégia tartalmának és kidolgozása módszereinek bemutatására*. A területfejlesztés tervezésének típusait, a stratégia szemléletű tervezés jellemzőit és a stratégiaépítés folyamatát tárgyalja, az utóbbinál az egyes lépésekhez kutatásaiból *esettanulmányokat* választott, hogy a száraz mondanivalót, talán a legkiforrottabb eredményeivel illusztrálja.

A könyvet mindazok sikerrel forgathatják, akik érdeklődnek a *területi folyamatok* iránt, vagy éppen azok alakításában akár a jelenben, akár a jövőben *szerepet vállalnak*.

Megrendelhető: Domina Szakkönyvszolgálat
7621 Pécs, Rákóczi u. 50. Tel: (72) 236 200
E-mail: domina@domina.hu
MTA Regionális Kutatások Központja
7621 Pécs, Papnövelde u. 22.

MEGJELENT!

*Nemes Nagy József: A tér a társadalomkutatásban
(Bevezetés a regionális tudományba. Budapest, 1998 – 261 o.)*

Nincs a társadalom működésének olyan összetevője, amelyben a *térbeliség* ne volna jelen.

Gyakran fogalmazódik meg a kérdés: minként befolyásolja a társadalom működését a természeti adottságok, a népesség összetétele, a gazdasági feltételek, az intézmények elhelyezkedése, helytől függő mássága? Milyen szerepet játszik az egyes társadalmi jelenségekben a szomszédság vagy a távolság? A térbeli gátak, a határok miként korlátozzák a társadalmi szerveződést, a terjedési folyamatokat, milyen szervezeteket konstruál a vonzás és a taszítás? Hogyan hatnak a társadalom működésére az egyes térelemek különböző struktúrái, mintázatai? Milyen tényezőkre vezethetők vissza a területi fejlettségi különbségek? Milyen spontán és irányított folyamatok formálják a területi szerkezetet? A társadalom pusztán csak használója, birtokba vevője vagy *termelője* is a térnek?

A térbeliség szabályozási (jogi, gazdasági) korlátokban, tudatos döntésekben, fel nem ismert pszichológiai és társadalmi mechanizmusokban, kényszerekben szövi át és befolyásolja mind az egyes emberek, mind a nagyobb társadalmi csoportok életét. A mindennapi életben a családi, rokoni, munkatársi kapcsolatok mellett léteznek a lakóhelyi szomszédság tapasztalatai, kötődései, esetenként az előbbieknél épp a térbeli közelség miatt intenzívebb módon. Aktivitásával minden egyén kitölt (használ, bejár) egy szűkebb vagy tágabb térrészt, élete során "térbeli életpályát" is befut, egyéni és társadalmi adottságai és körülményei által egyidejűleg korlátozva (kényszerítve) és ösztönözve a helyben maradásra vagy a lakó- és munkahelyváltásra.

A társadalmi aktivitás térbeli kiterjedése a történelmi fejlődés meghatározó eleme.

A kötet főbb fejezetei:

- I. A regionális tudomány
- II. Tér és idő – egyenlőtlenség és rendezettség
- III. Terek
- IV. Térelemek
- V. Térségi szintek
- VI. Horizontális térfelosztás
- VII. Helyzet
- VIII. Távolság és irány
- IX. Alakzat, alak, dimenzió
- X. Térkapcsolatok
- XI. Mozgások
- XII. Térbeli és területi fejlődés

*A kötet az „ember-település-régió” sorozat darabjaként jelent meg. Ára: 1250 Ft.
Megrendelhető: ELTE Szociálpolitikai Tanszék, 1088 Budapest, Múzeum krt. 4/C*

MEGJELENT!

Rechnitzer János: A privatizáció regionális összefüggései
(*ÁPV Rt., Budapest, 158 o.*)

Rechnitzer János és szerzőtársai térképekkel, ábrákkal gazdagon illusztrált tanulmánykötetükben azt a célt tűzték maguk elé, hogy felvázolják a hazai privatizáció regionális – eddig teljesen feldolgozatlan és kevésbé ismert – összefüggéseit, vizsgálják a gazdaság területi szerkezetének változása és az állami tulajdon magánosítása közötti kapcsolatokat. Vajon az állami vagyon értékesítése, mint egy modernizációs akcióorozat segítette-e Magyarországon a területi szerkezet átalakulását, s miként hatott a lokális-regionális gazdaságokra, mennyiben formálta át azok működését, hogyan motiválta megújításukat? S ugyanennek a kérdésnek a másik oldala: volt-e hatással a privatizációra az állami vagyon térbeli elhelyezkedése és egyben eltérő területi-ágazati jellege? Jelentek-e meg területi szempontok az állami tulajdon értékesítésében, annak elveiben és gyakorlati végrehajtásában, vagy csupán a gazdasági elvárások érvényesültek? Létrejött-e kapcsolat a privatizációs politika és a területi politika között, s ha igen, az milyen sajátosságokat mutatott? – többek között ezeket a kérdéseket válaszolják meg széles körű adatbázisra építő munkájukban a szerzők.

A magyar privatizáció konkrét eredményeiben való jobb eligazodást szolgálja, hogy a kötetben meggyéknénti összefoglalást is talál az olvasó.

*Korlátozott számban megrendelhető: ÁPV Rt. Marketing Osztály,
1133 Budapest, Pozsonyi u. 56.*

MEGJELENT!

EU-INTEGRÁCIÓ Önkormányzatok I.

(Önkormányzati Szövetségek Tanácsa, Nemzetközi Város- és Megyeigazgatási Szövetség, Egyesült Államok Nemzetközi Fejlesztési Hivatala, Budapest, 1998 – 269 o.)

A kiadvány célja, hogy az EU-csatlakozás jelentőségét hangsúlyozza a magyarországi önkormányzatok vezetői számára, és egyben tájékoztatást és felkészítést nyújtson számukra.

A kötet főbb fejezetei:

- I. Témaexponálás
- II. Ismeretek az EU-ról, az önkormányzatok működési és integrációs tapasztalatairól, a jogharmonizációs feladatokról
- III. Az EU-csatlakozás önkormányzatokat, regionális politikát érintő alapkérdései
- IV. Önkormányzati integráció – előttünk álló feladatok
- V. Szemelvények a csatlakozás településkörnyezeti aspektusai

„...Az Európai Uniót elemző és az úgynevezett közösségi joganyaggal foglalkozó eddigi magyar szakirodalomnak egyebek mellett az is jellemzője, hogy abban a közgazdasági, kereskedelmi, jogi művek elmélyültebbek, mélyebbek, mint a közösségi jog közjogi oldalát vizsgáló munkák. Ennek a kötetnek a kiadása emiatt is örömteli. De örömteli azért is, mivel a tanulmányok csaknem mindegyike “magyarhangolású”, azokban az Európai Unió fejlődésével kapcsolatos ismeretanyag avatott közlésén túlmenően olyan aktuális tartalmak és nézőpontok is megjelennek, amelyek alkalmazhatóak lehetnek a magyar csatlakozási tárgyalások folyamatában is. A mű érdeme továbbá a tanulmányok által reprezentált tartalmi és módszertani komplexitás, de mégis elsődleges fontossága az, hogy komoly, színvonalas hozzájárulás az EU-val foglalkozó magyar kutatások eddig halványabb közjogi irányához...”

Kecskés László, tanszékvezető egyetemi tanár

„...Megállapítható, hogy a magyar önkormányzati rendszer alapelveiben és működésében megfelel az Európai Unió irányelveinek. Ugyanakkor szükséges, hogy megkezdődjön a felkészülés a működési és praxisbeli változásokra. A felkészülést szolgálja az “EU-integráció-önkormányzatok” c. kiadvány - szerkezetében, tartalmában egyaránt magas színvonalon. A könyv választ ad (többek között arra), hogy milyen ismeretekkel kell rendelkeznie egy EU-tagállambeli polgármesternek, helyi képviselőnek, hogyan lehet a felkészülés időszakában úgy alakítani a feltételeket, hogy a kisebb-nagyobb önkormányzatok eligazodjanak a kínáló források között, és ki tudják használni a lehetőségeiket. A kötet kitér továbbá olyan szükséges változtatásokra, melyeknek a hatékonyság, a költség-takarékosság, az egyszerű mechanizmusok irányába kell hatniuk, jobban hangsúlyozva az önkormányzati rendszer alapvető célját: a polgárok élet- és munka-körülményeinek, biztonságérzetének a szolgálatát, azokét a polgárokét, akik a csatlakozás után deklaráltnan európai állampolgárok...”

Nógrádi Zoltán, polgármester

*Korlátozott számban megrendelhető: MTA Regionális Kutatások Központja
7621 Pécs, Papnövelde u. 22.*